

Aan de Regge bij Lemele.

Kerst in de kleine kernen

De velden zijn kaal en verlaten. De winter heeft zijn intrede gedaan. Tegen de grijze lucht steken de bomen zwart af. Hun bladerdek hebben zij afgeworpen. In de takken huist een gure wind. De grond van de akkers begint al te bevriezen en de groeven, die tractoren en karren in de modder hebben gemaakt, stollen tot een steenhard reliëf.

In het winterse landschap liggen de dorpjes van Overijssel er knus bij. Het lijkt wel of de kou er geen vat op heeft. Thuis zijn de mensen druk in de weer met het optuigen van de kerstboom en 's avonds, als de kaarsjes branden, valt uit de ramen een warm schijnsel naar buiten.

Kil

Toch: voor sommigen is het een kille bedoening met Kerst. Waar anderen elkaars gezelschap opzoeken, blijven zij namelijk alleen. Alle saamhorigheid ten spijt; ook in de kleine kernen zijn er mensen die de kersttijd zonder vrienden, familie of partner moeten doorbrengen. Vooral senioren vormen een kwetsbare groep.

Vraag

Het Trendbureau Overijssel verwacht voor de landelijk gelegen dorpen dat het percentage aan senioren straks kan oplopen tot wel 40%. Onder hen ook veel alleenstaanden. De behoefte aan mantelzorg wordt groter, maar of

de aanwezige noaberschap daarvoor toereikend zal zijn, is nog zeer de vraag.

Praatje

Tegelijkertijd merken we dat het stil is geworden op het dorp. Winkels, bankkantoren en zorgvoorzieningen zijn geconcentreerd in de grotere kernen. Een praatje in het voorbijgaan wordt minder gauw aangeknoopt. In kleine kernen, waar de vergrijzing toeslaat en het voorzieningenniveau afkalft, vormt eenzaamheid een groeiend probleem.

Licht

De kerstwens gaat dit jaar in het bijzonder uit naar hen, die tijdens de feestdagen geen gezelschap hebben. Mogen ook zij zich verheugen op het licht, dat warmte schenkt en de velden weer doet bloeien. De OVKK wenst u allen een prettige Kerst en een goed uiteinde toe.

De OVKK verhuist

Per 1 januari 2013 verhuist de OVKK naar een nieuw onderkomen, namelijk de voormalige pastorie in Vilsteren. Dit huis is omgebouwd tot kantoren-pand. De voornaamste reden om hiernaar toe te gaan is dat Stimuland er eveneens is gehuisvest. De verwachting is dat samenwerking met Stimuland een meerwaarde gaat opleveren voor een leefbaar platteland. Overigens blijven beide organisaties zelfstandig en gaan ze vanuit hun eigen profiel te werk. De nieuwe contactgegevens van de OVKK zijn:

Vilsterseweg 11
7734 PD Vilsteren
Telefoon: 0529-478194
info@ovkk.nl
www.ovkk.nl

Coöperatie voor het dorp

Op 1 november hielden Stimuland en de OVKK een bijeenkomst over de coöperatie. Het jaar 2012 is internationaal gebombardeerd tot het Jaar van de coöperatie. Op zichzelf al aanleiding genoeg om deze ondernemingsvorm in het zonnetje te zetten, maar er speelt nog meer. De overheid namelijk is bezig zich terug te trekken uit het maatschappelijke domein.

Zelfredzaamheid wordt het devies. Er wordt steeds meer verwacht van de burger zelf. De coöperatie kan een bruikbare formule zijn om op lokaal niveau voorzieningen te realiseren, die zonder overheidssteun niet rendabel genoeg zouden zijn om stand te kunnen houden. De grote opkomst maakte duidelijk dat het begrip coöperatie leeft in Overijssel.

Meerwaarde

Wat is dat eigenlijk, een coöperatie? Welnu, dit is een vereniging waarvan de leden een onderneming exploiteren. Maar anders dan bij een gewone onderneming, die ten doel heeft om zoveel mogelijk rendement op het ingebrachte vermogen te behalen, gaat het bij een coöperatie om een andersoortige meerwaarde, bijvoorbeeld een vaste prijs voor geleverde grondstoffen. Vanouds treffen we coöperaties aan in de agrarische sector, zoals de coöperatieve zuivelfabriek. Daarnaast zien we deze ondernemingsvorm nu ook terugkomen in de samenlevingsopbouw. Met drie workshops werd dit treffend in beeld gebracht.

In 2002 stopte de supermarkt in het Noord-Brabantse Sterksel, wat ervaren werd als een aanslag op de leefbaarheid, te meer daar andere voorzieningen ook al van het toneel waren verdwenen. Een aantal vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties uit het dorp staken de koppen bij elkaar en begonnen samen een coöperatieve winkel. De vaktechnische inbreng werd door de

Sparorganisatie verzorgd, onder meer met een bedrijfs- en financieringsplan. De nieuwe dorpswinkel voert een volledig assortiment en draait op omstreeks vijftig vrijwilligers en een betaalde bedrijfsleider.

In Laarbeek, ook in Noord-Brabant, is een zorgcoöperatie actief: Tot uw Dienst. Veel mensen kunnen wel wat hulp gebruiken, bijvoorbeeld in de huishouding, voor de boodschappen, bij de persoonlijke verzorging of bij het klussen rond huis en tuin. Tot uw Dienst zorgt ervoor dat mensen goede en betaalbare hulp krijgen. Daarnaast wil Tot uw Dienst dat mensen die iets voor een ander doen, daarvoor een redelijke vergoeding krijgen. Hulpvragers en aanbieders zijn de leden van Tot uw Dienst. Samen bepalen ze het beleid.

Onlangs hebben inwoners van Nieuwleusen een coöperatie voor energie opgericht. Nieuwleusen Synergie richt zich in eerste instantie op gezamenlijke inkoop van energie en het doen van investeringen in duurzame energieopwekking. Daarnaast worden er in werkgroepen alvast voorbereidingen getroffen voor het – langs coöperatieve weg – realiseren van andere projecten die voor het dorp van belang zijn, zoals de aanleg van glasvezel, een kringloopwinkel en duurzaam energiegebruik.

Lange adem

Houd er rekening mee dat het meedoen aan een coöperatie niet vrijblijvend is en een lange adem vergt. Het lidmaatschap kun je niet zomaar overdragen. Opzeggen is wel mogelijk, al zou dit wel eens vervelend kunnen uitpakken voor de bedrijfsvoering. Veelal zijn in de statuten daarom voorwaarden opgenomen voor opzegging van het lidmaatschap. Informeer ook naar de juridische en de fiscale gevolgen die aan een coöperatie zijn verbonden. Raadpleeg hiervoor een accountant of een belastingadviseur.

Meer informatie:

www.cooperatietotuwdienst.nl

www.nieuwleusensynergie.nl

www.sterksel.nu/ons-dorp/dorpswinkel

Na lang getouwtrek een nieuwe MFA

Al heel wat jaren is in Lierderholthuis onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor de realisatie van een multifunctionele accommodatie (MFA). De accommodatie moet het huidige dorps huis de Kerkehoek vervangen. 'Iedere winter moeten we ons afvragen of de Kerkehoek het nog een jaar volhoudt. In wezen stoken we al bijna meer voor buiten dan voor binnen', aldus Mea Schutte en René Nijmeijer, bestuursleden van Plaatselijk Belang en Stichting Dorps huis Lierderholthuis. Met een MFA zou Lierderholthuis over een gebouw beschikken waarin alle lokale clubs en instanties terecht kunnen.

De Kerkehoek.

Inmiddels ligt er een kant en klaar bouwplan op tafel. Het bijbehorende financieringsvoorstel is al bij de gemeente Raalte ingediend. Heel Lierderholthuis hoopt dat de gemeente op 20 december het groene licht geeft voor een bijdrage van 920.000 euro.

Voor de realisatie wordt met meerdere partners samengewerkt. Zo is in de plannen ook het dorpscafé d'Olde Wattering opgenomen. De MFA komt schuin achter het café te liggen, dat aan de achterkant wordt uitgebreid met een grote spelzaal. Aanvankelijk maakte ook de basisschool deel uit van het plan. Uiteindelijk is daarvan afgezien en wordt voor de school een apart traject gevolgd.

Bij de realisatie van de MFA wordt café d'Olde Wattering door de gemeente

voor 304.673 euro verkocht aan de Stichting Dorps huis Lierderholthuis. De opstallen zijn dan eigendom van de stichting, die deze verhuurt aan de exploitant. De ondergrond blijft eigendom van de gemeente Raalte, waarvoor een jaarlijkse erfpachtcanon van 100 euro moet worden betaald. In 2010 had de gemeente het café met de achterliggende grond al aangekocht met oog op de ontwikkeling van een MFA.

Bij de planvorming schoof geregeld de woningcorporatie SallandWonen aan. Vijf jaar geleden al liet de corporatie een studie uitvoeren naar de toekomst van het bestaande dorps huis de Kerkehoek. De conclusie was toen vrij snel dat het geen haalbare kaart zou zijn om daar nog geld in te investeren.

En de oude Kerkehoek? Daar wordt

Vraagbaak in trek

Dit najaar is door Dorps huizen.nl een onderzoek gehouden onder de gebruikers van de Vraagbaak. Het onderzoek, dat mede mogelijk is gemaakt door het Oranje Fonds, heeft een positief beeld opgeleverd. De belangrijkste uitkomsten:

Van de ondervraagden geeft 81% aan dat de weg in de Vraagbaak gemakkelijk te vinden is. De kwaliteit van de artikelen wordt door 80% als uitstekend beoordeeld. Aan de actualiteit schort het evenmin: 64% procent vindt de Vraagbaak doorgaans uiterst actueel. De vormgeving wordt door 63% als aantrekkelijk ervaren en 46% vindt er altijd het gezochte.

Interessant is het antwoord op de vraag van welke informatiebronnen de dorps huisbesturen het meest gebruik maken. In de eerste plaats zijn dat de collega-besturen, op afstand gevolgd door de Vraagbaak en de gemeente.

De gebruikers missen niet veel in de Vraagbaak. De Vraagbaak is bestemd voor besturen van buurthuizen, dorps huizen en multifunctionele accommodaties. Kijk op www.dorps huizen.nl en klik op het vraagteken rechtsboven.

een nieuwe bestemming voor gezocht. Stichting Dorps huis Lierderholthuis heeft het gebouw te koop staan, om zo een deel van de bouwkosten te financieren. Het realiseren van een woning is hier mogelijk, hoewel de stichting liever ziet dat het karakteristieke gebouw voor Lierderholthuis behouden blijft.

Aan de tap

Voor het schenken van alcohol moet het dorps huis kunnen aantonen dat minimaal twee bij het dorps huis betrokken personen (bestuursleden, beheerder, vrijwilligers) in het bezit zijn van de Verklaring Sociale Hygiëne. Deze personen dienen op de Drank & Horecavergeving vermeld te staan.

Verklaring Sociale Hygiëne

De kortste weg om een Verklaring Sociale Hygiëne te behalen, is zelf de lesstof uit een boek te halen en via de zogenaamde Teletoeets het examen af te leggen. De Teletoeets wordt afgenomen in een studiecentrum van de Open Universiteit bij jou in de buurt. Via een computer daar kun je dan het examen doen. Dit kost € 179,-.

Een goed cursusboek: Sociale Hygiëne van de auteur Arjen Appel. ISBN-nummer: 9789052119410. Het boek kost € 22,50.

Wil je geen examen afleggen door middel van Teletoeets; schriftelijk examen doen kan ook. Daarvoor kun je vijf keer per jaar in Utrecht terecht. Dit is de helft goedkoper. De reiskosten komen daar dan natuurlijk nog wel bij op.

Op welke manier je dan ook het examen wilt afleggen, eerst is het nodig je aan te melden bij de Stichting Vakbekwaamheid Horeca (SVH) voor een afspraak. Je krijgt dan te horen waar en wanneer je precies wordt verwacht. Aanmelding kan alleen digitaal via www.svh.nl. Ga vervolgens via Examens naar Examenwinkel en maak daar een account aan.

Je kunt er ook voor kiezen om een mondelinge cursus te volgen. Als zich genoeg deelnemers hebben aangemeld, kan dit bij de OVKK. De cursus duurt twee avonden en bevat tevens een proefexamen. Het echte examen is niet bij de cursus inbegrepen. De kosten voor de mondelinge cursus bedragen € 60,- per persoon. Opgave via info@ovkk.nl.

Instructie Verantwoord Alcoholgebruik

In een dorps huis mag alcohol worden geschonken, zonder dat de houders van de Verklaring Sociale Hygiëne daarbij aanwezig zijn. De bar kan door iedereen bediend worden, mits het schenken gedaan wordt door of onder toezicht van iemand met een IVA-certificaat (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik). Dit certificaat kun je online behalen door de instructie te volgen via www.nocnsf.nl/iva. In de loop van volgend jaar kan dit ook via www.dorpshuizen.nl.

Meer informatie over de Verklaring Sociale Hygiëne: www.toetsjekennis.nl/teletoeets-svh-sociale-hygiene
Of bel: 0900-1402 (€ 0,15 p/min).

Leidraad fondsenwerven

Soms wil je wel eens wat met je dorp. Plannen zijn snel gemaakt, maar nu het geld nog. Naast een bezoek aan het gemeentehuis kun je ook fondsen aanschrijven. Vaak zijn die wel bereid in de buidel te tasten, mits de plannen beantwoorden aan hun doelstelling.

Minstens zo belangrijk is echter dat je de aanvraag goed op papier krijgt. Krom Nederlands, een verhaal zonder kop of staart of een verkeerde begroting maakt een aanvraag zo goed als kansloos.

Hoe moet het dan wel? Hiervoor gaan we naar Amsterdam; per internet wel te verstaan. Daar zit namelijk de stichting Samenwonen-Samenleven en die heeft een prima leidraad op haar website staan, compleet met een voorbeeldbrief en dito begroting.

Surf naar www.sw-sl.nl
Klik op Publicaties
Klik onder jaar 2010 op
Doe het zelf-Fondsenwerven

Verhuurdersheffing baart zorg

Wetland Wonen is zeer bezorgd over de gevolgen van de kabinetsvoornemens voor woningcorporaties. Via een opgelegde verhuurdersheffing moet zij, net als alle andere corporaties, flink gaan bijdragen aan het overheidstekort. Een groot aantal van de voorgenomen bouwprojecten is om die reden stopgezet. De corporatie maakt

zich ook zorgen over de gevolgen voor haar huurders en woningzoekenden.

Directeur van Wetland Wonen Marcel Timmerman: 'Deze heffing betekent dat wij gemiddeld twee maanduren per woning per jaar moeten betalen aan Den Haag. We mogen de huren

weliswaar extra verhogen, maar dat dekt bij lange na niet de heffingen.' De huurders zullen door de kabinetsvoornemens zwaar getroffen worden. Marcel Timmerman: 'Hoe dan ook, onze huurders draaien er voor op. Zij betalen immers de huur en zullen geconfronteerd worden met extra huurverhogingen.'

De trein stopt niet in Vilsteren

Vilsteren bevindt zich even ten zuiden van Ommen. Een unieke omstandigheid is dat het dorp deel uitmaakt van een heus landgoed. Landgoed Vilsteren beslaat 1035 hectare en kent een grote rijkdom aan bossen, heide, landbouwgronden en uiterwaarden. Tot het landgoed behoren ook veel boerderijen, die te herkennen zijn aan de met geelgroen gestreepte luiken. Het tegenwoordige Huis Vilsteren dateert van 1908 en is de scheping van de bekende architect Eduard Cuypers.

Huis Vilsteren.

Ten tijde van de Reformatie bleven de landgoedeigenaren het oude geloof trouw. Zodoende vormt het dorp een kleine katholieke enclave in een verder protestantse omgeving. Misschien juist daardoor is de gemeenschapszin in Vilsteren nog altijd bijzonder groot. De kerk, de school en het verenigingsleven leggen getuigenis af van een bloeiend dorpsleven. Het Plaatselijk Belang Vilsteren waakt voor het behoud van de leefbaarheid van het dorp.

Jongeren willen graag in het dorp blijven wonen. Vilsteren ligt echter in een beschermd natuurgebied. Nieuwbouw is daardoor slechts mondjesmaat mogelijk. Een belangrijk wapen tegen de vergrijzing van het dorp is de aanwezigheid van de Gasunie. De inkomsten hiervan maken het mogelijk om starters uit het eigen dorp met een lage erfpacht tegemoet te komen.

Over het landgoed en het dorp is door de KRO eind jaren '70 een documentaire gemaakt: 'De trein stopt niet in Vilsteren', die in 2006 op de Nederlandse televisie nog eens is herhaald. Vilsteren vormt in zijn geheel een beschermd dorpsgezicht.

Dorpsloket Overijssel in de praktijk

Het Dorpsloket Overijssel is een initiatief van de Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen en Stimuland. Het loket is ervoor bedoeld om mensen van het Overijsselse platteland te adviseren bij hun plannen en activiteiten voor de leefbaarheid van hun dorp. Het Dorpsloket werkt op basis van eigen kennis en ervaring, aangevuld met het kennisnetwerk van beide organisaties.

Van idee naar werkelijkheid

Eind november werd in Manderveen een bijeenkomst gehouden over kleinschalig wonen met zorg in Twente. Er zaten zorgondernemers, startende initiatiefnemers, gemeenten en woningbouwcorporaties om tafel. Net als bij andere plannen voor de leefbaarheid gaat er een heel proces aan vooraf om van idee naar werkelijkheid te komen: doelen, planvorming, afstemming met allerlei partijen, vergunningen, financiering, noem maar op. De weg die dan afgelegd moet worden is soms moeizaam, maar op deze middag was het mooi te ervaren hoe het begint te 'broeien' als mensen met een vergelijkbare missie elkaar ontmoeten. Wat gaat er goed,

wat kan beter en waar liggen kansen voor nieuwe samenwerking? Tevreden gezichten gingen huiswaarts. En daar doen we 't voor, of het nou gaat om wonen of de zorg. Of beide.

Nog geen Kernpunt in de bus?

Op verzoek kunt u Kernpunt digitaal toegezonden krijgen. Mail hiervoor naar info@ovkk.nl. Mocht u de nieuwsbrief tot nu toe per post ontvangen, maar willen overschakelen naar digitaal; ook dat kan. Laat het ons per mail weten.

Dorpssuper sluit deuren

De Troefmarkt in Rossum heeft zijn deuren gesloten. Vorig jaar ondervond de supermarkt veel hinder van de herinrichting van de Grotestraat, die fors langer duurde dan de geplande zes weken. Een conflict met de verhuurder maakte de situatie nog lastiger.

Volgens eigenaar Spronk is de sluiting dan ook vooral hieraan te wijten zeker niet aan een gebrek aan klanten. Rossum telt slechts

2400 inwoners, maar de supermarkt trok ook bezoekers uit omliggende kernen. Een huurconflict is ook de pas begonnen supermarkt in Hattemerbroek fataal geworden. Ook hier draaide de winkel goed, mede dankzij de gunstige ligging aan een doorgaande weg en een veelgevraagd dienstenpakket. De sluiting ervan veroorzaakte een flinke rel in het dorp.

Er zijn talloze rapporten verschenen met adviezen voor een rendabele dorpssuper. Steevast bepalen die zich tot de omzetcijfers. De OVKK echter ontvangt steeds meer signalen dat ondernemers juist struikelen over de hoge kosten voor het winkelpand.

Supermarkt in Hattemerbroek na sluiting.

Vrienden van de OVKK

Waterschap Groot Salland
Beter Wonen IJsselmuiden
De Woonplaats Enschede
Salland Wonen Raalte
Wetland Wonen Vollenhove
Woningstichting Hellendoorn
Woonconcept Meppel
Woningstichting Tubbergen
E.ON Benelux Eindhoven
Woertman & Massop Markelo

Kernpunt is mede mogelijk gemaakt door Provincie Overijssel

Colofon

Kernpunt is een uitgave van de OVKK en verschijnt 4 x per jaar.

OVKK

Postbus 228, 7440 AE Nijverdal
0548-634 445
info@ovkk.nl
www.ovkk.nl

Redactie

Kor Pollema

Vormgeving

Wil Scholten Grafisch Ontwerp

Bestuur

J.O.R. Alberda van Ekenstein
Staphorst, Tel. 0522-460624

A.G.J. Bosch, voorzitter
Welsum, Tel. 06-55560204

R.J. Ossel, secretaris
Losser, Tel. 053-5387556

M.M. Timmerman
Vollenhove, Tel. 0527-249710

R. de Jong, penningmeester
Kloosterhaar, Tel. 06-21833425

Erelid

T.M.W.A. Ibes, Luttenberg

Langer wonen in je eigen dorp

Voortaan krijgen inwoners van Herxen, Laag Zuthem, Liederholthuis, Welsum en Wesepe voorrang als er een huurhuis in hun dorp beschikbaar komt. Het maakt niet uit of die persoon in kwestie een starter op de woningmarkt is of niet.

Apart voor starters is bovendien nog een voorrangregeling getroffen voor een huurwoning in Den Nul, Nieuw Heeten, Broekland, Boskamp, Mariënheem, Luttenberg en Heeten. Een starter is iemand die voor het eerst zelfstandig gaat wonen. Belangrijk is wel dat diegene al in het betreffende dorp woont, bijvoorbeeld bij de ouders.

Woningcorporatie Salland Wonen en de verschillende plaatselijke belangenorganisaties zijn dit onlangs overeengekomen om de leefbaarheid in de kleine kernen te behouden. Vooral jongeren moeten voor

een huis vaak naar elders uitwijken.

Verder is er een regeling voor terugkeerders afgesproken: iemand die minimaal vijftien jaar in een dorp heeft gewoond, vervolgens maximaal zes jaar ergens anders woonde en nu weer terug wil, krijgt voorrang. Studenten die op kamers zijn gegaan, krijgen zodoende na hun studie de kans om weer terug te keren naar hun geboortedorp. Verder staat het starters vrij om samen met andere starters één woning te huren.